

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/beredningen och bolaget/företaget**1.1 PRODUKT BETECKNING****Primus Läckspray****ARTIKELNUMMER****888888****1.2 RELEVANTA IDENTIFIERADE ANVÄNDNINGAR AV ÄMNET ELLER BLANDNINGEN OCH ANVÄNDNINGAR SOM DET AVRÅDS FRÅN**

Läckspray.

1.3 NÄRMARE UPPLYSNINGAR OM DEN SOM TILLHANDAHÅLLER SÄKERHETSDATABLAD**Leverantör:** Primus AB**Adress:** Box 6041, 171 06 Solna**Telefon:** 08-564 842 30**Fax:** 08-564 842 40**E-mail:** info@primus.se**Hemsida:** www.primus.se**1.4 TELEFONNUMMER FÖR NÖDSITUATIONER**

Giftinformationscentralen 112 (akut), 010-456 67 00 (kontorstid)

AVSNITT 2: Farliga egenskaper**2.1 KLASSIFICERING AV ÄMNET ELLER BLANDNINGEN****KLASSIFICERING ENLIGT CLP (FÖRORDNING 1272/2008/EC)**

Varning: Press.Gas: H229 (Tryckbehållare: Kan sprängas vid uppvärmning)

2.2 MÄRKNINGSUPPGIFTER**MÄRKNING ENLIGT CLP (FÖRORDNING 1272/2008/EC)****Piktogram:**

-

Signalord:

Varning

Faroangivelser:

H229 - Tryckbehållare: Kan sprängas vid uppvärmning.

Skyddsangivelser:

P102 – Förvaras oåtkomligt för barn.

P210 - Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden.

P251 - Får inte punkteras eller brännas, gäller även tömd behållare.

P410 + P412 - Skyddas från solljus. Får inte utsättas för temperaturer över 50 °C/122 °F.

6.7 viktprocent av innehållet är brandfarligt.

2.3 ANDRA FAROR

-

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar**3.2 BLANDNINGAR****SAMMANSÄTTNING ENLIGT CLP (FÖRORDNING 1272/2008/EC)**

Kemiskt namn	EG-nr	Regnr	CAS-nr	Halt/Konc.	Piktogram	H-fras(er)*	Kategori
Dimetyleter**	204-065-8	01- 21194 72128 -37	115-10-6	<10 %	GHS02 Fara	H220	Flam. Gas 1
Svavelsyra, mono- C12-14-alkylestrar, föreningar med trietanolamin	292-216-9	01- 21199 70645 -28	90583-18-9	<5 %	GHS07 Varning	H315 H319	Skin Irrit. 2 Eye Irrit. 2

* För H-frasers fullständiga lydelse, se avsnitt 16.

** Ämne med svenskt hygieniskt gränsvärde. Se avsnitt 8.

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen**4.1 BESKRIVNING AV ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN****GENERELL REKOMMENDATION**

Håll personen varm och lugn. Ge aldrig något att äta eller dricka till medvetslös person. Vid minsta osäkerhet eller om besvär kvarstår, kontakta läkare. Visa detta säkerhetsdatablad för jourhavande läkare.

INANDNING

Sök frisk luft, ge andningshjälp vid behov.

HUDKONTAKT

Tvätta huden med tvål och vatten.

STÄNK I ÖGON

Håll ögonlocken brett isär och skölj med mjuk, tempererad vattenstråle eller ögonspolvätska under flera minuter. Avlägsna eventuella kontaktlinser. Kontakta läkare om besvär kvarstår.

FÖRTÄRING

Skölj ur munnen med vatten. Ge ett par glas vatten eller mjölk att dricka. Framkalla ej kräkning. Kontakta läkare om besvär kvarstår.

4.2 DE VIKTIGASTE SYMPTOMEN OCH EFFEKTERNA, BÅDE AKUTA OCH FÖRDRÖJDA

Kan vara mildt irriterande i andningsorganen, på huden och i ögonen. Direkt sprayning på huden kan ha en kylande effekt.

4.3 ANGIVANDE AV OMEDELBAR MEDICINSK BEHANDLING OCH SÄRSKILD BEHANDLING SOM EVENTUELLT KRÄVS

-

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder**5.1 SLÄCKMEDEL**

Släck med koldioxid, pulver, skum eller vattendimma. Använd inte vattenstråle med högt tryck, vilken kan sprida branden. Behållare i närheten av brand flyttas och/eller kyls med vatten.

5.2 SÄRSKILDA FAROR SOM ÄMNET ELLER BLANDNINGEN KAN MEDFÖRA

Tryckbehållare. Behållare kan explodera om de utsätts för brand eller annan kraftig upphettning (över +50°C). Behållare i närheten av brand bör om möjligt flyttas eller i annat fall kylas med vatten. Förhindra att släckvatten eller spill rinner ut i avloppet. Vid ofullständig förbränning kan kolmonoxid bildas. Undvik inandning av rökgasar.

5.3 RÅD TILL BRANDBEKÄMPNINGSPERSONAL

Bär komplett skyddsutrustning för kemiska bränder, inklusive andningsapparat. Flytta behållare från brandplatsen om det kan ske utan risk.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 PERSONLIGA SKYDDSÅTGÄRDER, SKYDDSUTRUSTNING OCH ÅTGÄRDER VID NÖDSITUATIONER

Sörj för god ventilation. Använd personlig skyddsutrustning, se avsnitt 8.

6.2 MILJÖSKYDDSÅTGÄRDER

Förhindra utsläpp till avlopp eller omgivande miljö/vattendrag. Kontakta räddningstjänsten vid större utsläpp.

6.3 METODER OCH MATERIAL FÖR INNESLUTNING OCH SANERING

Flytta läckande behållare till avskilt område. Större spill samlas upp med sågspån, sand eller annat inert absorptionsmaterial och deponeras eller destrueras enligt gällande föreskrifter. Mindre spill torkas bort med papper eller textil. Avfallet läggs i slutna behållare och tas om hand som farligt avfall i enlighet med avsnitt 13.

HÄNVISNING TILL ANDRA AVSNITT

Se avsnitt 8 och 13 för information om skyddsutrustning och avfallshantering.

AVSNITT 7: Hantering och lagring**7.1 FÖRSIKTIGHETSMÅTT FÖR SÄKER HANTERING**

Tryckbehållare. Får ej utsättas för direkt solljus eller temperaturer över +50°C. Aerosoler kan explodera vid uppvärmning till temperaturer över 50°C. Får ej punkteras eller brännas. Gäller även tömd behållare. Spraya inte mot öppen låga eller glödande material. Iakttag normal försiktighet. Undvik all onödig kontakt med kemikalier.

7.2 FÖRHÅLLANDEN FÖR SÄKER LAGRING, INKLUSIVE EVENTUELL OFÖRENLIGHET

Lagras i svalt, torrt och väl ventilerat utrymme, skyddat från direkt solljus. Bör ej lagras i omedelbar närhet av lätt brännbara ämnen. Lagringstemperaturen får ej överskrida 50°C.

7.3 SPECIFIK SLUTANVÄNDNING

Se EWC-kod under avsnitt 13.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd**KONTROLLPARAMETRAR****HYGIENISKA GRÄNSVÄRDEN (AFS 2018:1)****Dimetyleter**

NGV = 500 ppm, 950 mg/m³

KGV = 800 ppm, 1500 mg/m³

DNEL

Inga data tillgängliga.

PNEC

Inga data tillgängliga.

BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN

Sörj för god ventilation i arbetslokalen.

ANDNINGSSKYDD

Behövs normalt ej. Använd dock andningsskydd om gällande hygieniska gränsvärden riskerar att överskridas.

SKYDDSHANDSKAR

Behövs normalt ej. Använd dock skyddshandskar vid långvarig kontakt för att förhindra uttorkning av huden.

ANSIKTSSKYDD

Använd skyddsglasögon vid risk för direktkontakt med ögonen.

SKYDDSKLÄDER

Behövs normalt ej.

ÅTGÄRDER BETRÄFFANDE HYGIEN

Ingen mat, dryck, rökning eller snusning vid arbetsplatsen. Tag av alla nedstänkta kläder. Tvätta händer och/eller ansikte före raster och vid arbetspassets slut. Efter arbetspasset skall huden rengöras och smörjas in.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper**9.1 INFORMATION OM GRUNDLÄGGANDE FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER**

Form

Aerosol

Färg

Färglös

Lukt	Karaktéristisk
Kokpunkt	Ej tillgängligt.
Viskositet	Ej tillgängligt.
Flampunkt	Ej tillgängligt.
Tändtemperatur	Ej tillgängligt.
Densitet	Ej tillgängligt.
Ångtryck	Ej tillgängligt.Ej tillgängligt.
Relativ ångdensitet	Ej tillgängligt.
Övre explosionsgräns	Ej tillgängligt.
Nedre explosionsgräns	Ej tillgängligt.
Löslighet	Ej tillgängligt.
Fördelningskoeff. N-oktanol/vatten	Ej tillgängligt.
Termisk tändtemperatur	Ej tillgängligt.
Viskositet	Ej tillgängligt.
Explosiva egenskaper	Produkten är inte explosiv.
Oxiderande egenskaper	Ej tillgängligt.
Sönderdelningstemperatur	Ej tillgängligt.

9.2 ANNAN INFORMATION

-

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 REAKTIVITET

Stabil produkt vid rekommenderade hanterings- och lagringsförhållanden.

10.2 KEMISK STABILITET

Stabil produkt vid rekommenderade hanterings- och lagringsförhållanden.

10.3 RISKEN FÖR FARLIGA REAKTIONER

Stabil produkt vid rekommenderade hanterings- och lagringsförhållanden.

10.4 FÖRHÅLLANDEN SOM SKA UNDVIKAS

Undvik höga temperaturer och direkt solljus.

10.5 OFÖRENLIGA MATERIAL

Inga särskilda.

10.6 FARLIGA SÖNDERDELNINGSPRODUKTER

Vid brand kan det utvecklas irriterande och farliga gaser innehållandes koloxider.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

INFORMATION OM DE TOXIKOLOGISKA EFFEKTERNA

	AKUTA EFFEKTER	KRONISKA EFFEKTER
HUDKONTAKT	Direkt sprayning på huden kan ha kylande effekt. Kan vara milt irriterande. Långvarig eller upprepad exponering kan orsaka uttorkning och sprickbildning av huden.	-
ÖGONKONTAKT	Kan ha irriterande effekt i ögonen.	-
INANDNING	Exponering för höga halter ångor kan verka irriterande på ögon och andningsorgan, samt orsaka huvudvärk, dåsigheit, yrsel och illamående.	-
FÖRTÄRING	Kan verka irriterande och framkalla magsmärtor, kräkningar och diarré.	-

Ovanstående effekter ej tillräckliga för att ge upphov till motsvarande klassificering av produkten.

AKUT TOXICITET

TOXIKOLOGISKA DATA FÖR PRODUKTEN SOM SÅDAN

Inga data tillgängliga.

TOXIKOLOGISKA DATA FÖR INGÅENDE KOMPONENTER**Dimetyleter**

LC50 Inhalerat rått 4h: 308,5 mg/l (ej akuttoxiskt)

Förgiftning vid inandning: rått LC50 308 mg/l.

Svavelsyra, mono-C12-14-alkylestrar, föreningar med trietanolamin

LD50 Oralt rått: >5000 mg/kg kroppsvikt (ej akuttoxiskt)

Irriterande på kaninhud (OECD 404).

Irriterande i kaninöga (OECD 405).

Ej sensibiliserande vid hudkontakt (Magnusson & Kligman).

IRRITATION

Kan vara milt irriterande i andningsorganen, på huden och i ögonen.

FRÄTANDE EFFEKT

Ingen frätande effekt känd.

SENSIBILISERING

Ingen sensibiliserande effekt känd.

TOXICITET VID UPPREPAD DOSERING

Ingen toxicitet vid upprepado dosering känd.

CANCEROGENITET

Ingen cancerogenitet känd.

MUTAGENITET

Ingen mutagenitet känd.

REPRODUKTIONSTOXICITET

Ingen reproduktionstoxicitet känd.

INTERAKTIVA EFFEKTER

Inga interaktiva effekter kända.

AVSAKNAD AV VISSA DATA

-

AVSNITT 12: Ekologisk information**12.1 TOXICITET**

Klassificeras ej som miljöfarlig produkt.

EKOTOXICITET FÖR PRODUKTEN SOM SÅDAN

Inga data för produkten som sådan.

EKOTOXICITET FÖR INGÅENDE KOMPONENTER**Dimetyleter**

LC50 Fisk 96h: 1474 mg/l (ej akut ekotoxiskt)

EC50 Daphnia 48h: 2390 mg/l (ej akut ekotoxiskt)

IC50 Alger 72h: 1986,1 mg/l (ej akut ekotoxiskt)

Ackumulerbarhet: Log Pow: 0,10 (bioackumuleras ej)

Fotokemisk omvandling till bl a formaldehyd

BOD 0-1 % (MITI).

Svavelsyra, mono-C12-14-alkylestrar, föreningar med trietanolamin

Nedbrytbarhet

97-98 % bryts ned på 28 dygn OECD 301E

Fisk, *Leuciscus idus*, LC50 9,2 mg/l/48h.

Daphnia magna EC50 26 mg/l/24h.

12.2 BIOACKUMULERINGSFÖRMÅGA

Förväntas vara lätt nedbrytbar. Bioackumuleras ej.

12.3 RÖRLIGHET I JORD OCH VATTEN

Löslig i vatten.

12.4 RESULTAT AV PBT- OCH vPvB-BEDÖMNINGEN

Inga tillgängliga data.

12.5 ANDRA SKADLIGA EFFEKTER

Inga andra skadliga effekter kända.

SAMMANFATTNING

Klassificeras ej som miljöfarlig produkt. Släpp dock ej ut större mängder i avlopp eller vattendrag.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 AVFALL FRÅN ÖVERSKOTT/OANVÄNDA PRODUKTER

Enligt SFS 2011:927 är oanvänd produkt farligt avfall.

Förslag på EWC-koder:

14 06 03 - Andra lösningsmedel och lösningsmedelsblandningar.

Pystom förpackning är ej farligt avfall.

Förslag på EWC-koder:

15 01 04 - Metallförpackningar.

RESTAVFALL

Restavfall är farligt avfall och tas om hand i enlighet med nationella och lokala föreskrifter. Kontakta Fortum Waste Solutions eller annan godkänd avfallsanläggning för destruktion av detta ämne.

AVFALLSBEHANDLINGSMETODER

Plastlock och ventilknapp sorteras som hårdplast. Pystomma aerosoler sorteras som metallavfall. Ej tömda aerosolburkar sorteras som FARLIGT AVFALL och skall tas om hand enligt Avfallsförordningen (SFS 2011:927). Kontakta kommunens miljöförvaltning för lokala bestämmelser.

FÖRORENAD FÖRPACKNING

"Pystomma" aerosolburkar lämnas till någon av Metallkretsens återvinningscentraler alt mellanlager (>200 kg mot ersättning), eller hämtas av anlitad entreprenör. Förteckning och adress till närmaste återvinningscentral eller mellanlager finns på Metallkretsens hemsida, www.metallkretsen.se. EJ TÖMDA aerosolburkar klassificeras som FARLIGT AVFALL och ska tas om hand enligt Avfallsförordningen (SFS 2011:927). Kontakta miljöförvaltningen i din kommun för lokala bestämmelser.

Privatpersoner lämnar "pystomma" aerosolburkar till kommunens lokala återvinningsstationer alt. återvinningscentral. EJ TÖMDA aerosolburkar klassificeras som FARLIGT AVFALL och lämnas till kommunens insamlingsställen för farligt avfall. Kontakta miljöförvaltningen i din kommun för lokala bestämmelser.

AVSNITT 14: Transportinformation

Aerosoler får transporteras på väg (ADR) som begränsad mängd (1L) om varje kolli väger högst 30 kg i kartong eller 20 kg på brickor med sträck- eller krympfilm.

Klassificerat som farligt gods enligt ADR/RID/IMO/DGR.

ADR/RID (väg och järnväg)

UN-nummer:	UN 1950
Godsbenämning:	AEROSOLER, kvävningsframkallande
Klass:	2
Förpackningsgrupp:	-
ADR/RID farokod:	5A
Tunnelrestriktionskod:	E
Etikett:	2.2
Begränsad mängd (LQ)	1 L
IMO (sjö)	
Proper shipping name:	AEROSOLS
UN-number:	UN 1950
Class:	2
Package group:	-

Primus Läckspray

Utfärdat: 2012-10-30

Versionsnummer: 5

Omarbetad: 2019-01-10

Sida: 7

Flash point:	-
EmS:	F-D, S-U
Marine Pollutant:	No
ICAO (flyg)	
Proper shipping name:	AEROSOLS
UN-number:	UN 1950
Class:	2
Package group:	-
ICAO-labels:	2

14.1 MILJÖFAROR

Ej klassificerat som miljöfarligt produkt.

14.2 SÄRSKILDA FÖRSIKTIGHETSÅTGÄRDER

-

14.3 BULKTRANSPORT ENLIGT BILAGA II TILL MARPOL 73/78 OCH IBC-KODEN

Produkten beräknas ej hanteras i bulk. Produkten förpackas enligt IMDG koden.

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter**15.1 - FÖRESKRIFTER/LAGSTIFTNING OM ÄMNET ELLER BLANDNINGEN NÄR DET GÄLLER SÄKERHET, HÄLSA OCH MILJÖ**

Säkerhetsdatablad och klassificering i enlighet med CLP (förordning 1272/2008/EC och förordning 830/2015/EC).

AFS 2018:1 Hygieniska gränsvärden.

SFS 2011:927 Avfallsförordningen.

15.2 - KEMIKALIESÄKERHETSBEDÖMNING

Kemikaliesäkerhetsutredning (KSU) finns upprättad för produkten. En kemikaliesäkerhetsbedömning enligt REACH har inte genomförts för produkten.

AVSNITT 16: Annan information**H-FRASER ANGIVNA UNDER PUNKT 3 I KLARTEXT**

H220 - Extremitet brandfarlig gas.

H315- Irriterar huden.

H319 - Orsakar allvarlig ögonirritation.

FÖRKLARING TILL FÖRKORTNINGAR

-

HÄNVISNING TILL LITTERATUR OCH DATAKÄLLOR

Se kemikaliesäkerhetsbedömning (KSB) för källor.

ÄNDRINGAR VID REVISION/OMARBETNING

Version 1 (2012-10-30): Grunddokument.

Version 2 (2015-01-18): Uppdatering enligt övergångsförordning 453/2010, bilaga II. Märkning och klassificering enligt KIFS utgår. Förändrade lydelser av vissa P-fraser.

Version 3 (2015-07-19): Komplettering i märkningen med P102 i avsnitt 2. Infogning av halt brandfarligt ämne på 6,7 % i avsnitt 2.

Version 4 (2018-06-04): Kontroll av hygieniskt gränsvärde mot AFS 2018:1 i avsnitt 8. Ingen ändring. Uppdatering av avfallsentreprenör i avsnitt 13. Uppdatering av förordningsreferenser i avsnitt 15. Byte av telefonnummer till Giftinformationscentralen. Ny logotyp.

Version 5 (2019-01-10): generell uppdatering. Rubriksuppdatering. Ändringar i avsnitt 1-16.

ÖVRIGT

Denna information är ett komplement till annan information. Användaren måste själv avgöra om informationen är tillräcklig. Ansvarig för produktsäkerhet och fakta är Primus AB. Säkerhetsdatabladet har upprättats under medverkan av Amasis Konsult AB, Solna.